MIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola “Saules skola”

Mācību priekšmets:
Kultūra un māksla. Vizuālā māksla I

Specialitāte: Vispārizglītojošā priekšmeta skolēni
3. kurss

Kultūras piederība un identitāte / Renesanses, baroka un rokoko mākslas darba interpretācija fotogrāfijā

Metodiskā izstrādne

Izstrādnes autors: Dita Kiceja - Slavicka

Daugavpils
2024

ANOTĀCIJA

- Dita Kiceja - Slavicka
- Kultūras piederība un identitāte
- **Sasniedzamais rezultāts:** spēj orientēties un analizēt renesanses, baroka un rokoko kultūru un mākslu, un gūtās zināšanas pielietot radošajā darbā;
- **Mērķauditorija (programmas nosaukums, kurss vai pedagogi):** vispārizglītojošā priekšmeta skolēni, 3.kurss;
- **Metodiskās izstrādnes praktiskais pielietojums:** temata atsegums skolēnam un skolotājam ar praktiskā darba aprakstu un rezultātu;
- **Uzskates un citi mācību līdzekļi:** attēli, teksts, projektors un materiāli radošā darba veikšanai;
- **Metodiskās izstrādnes aktualitāte/novitāte:** izpratne par noteiktu vēstures virzienu un stilu attīstību un atšķirībām kultūras kontekstā un to pielietojums radošajā darbā.

SATURS

IEVADS

KULTŪRAS PIEDERĪBA UN IDENTITĀTE

SATURS UN KONTEKSTS RENESANSES KULTŪRĀ UN MĀKSLĀ

SATURS UN KONTEKSTS BAROKA KULTŪRĀ UN MĀKSLĀ

SATURS UN KONTEKSTS ROKOKO KULTŪRĀ UN MĀKSLĀ

RESURSI UZDEVUMA VEIKŠANAI

ATTĒLI PĀRRUNĀM

UZDEVUMA APRAKSTS

ATTĒLI IEDVESMAI

REFLEKSIJA

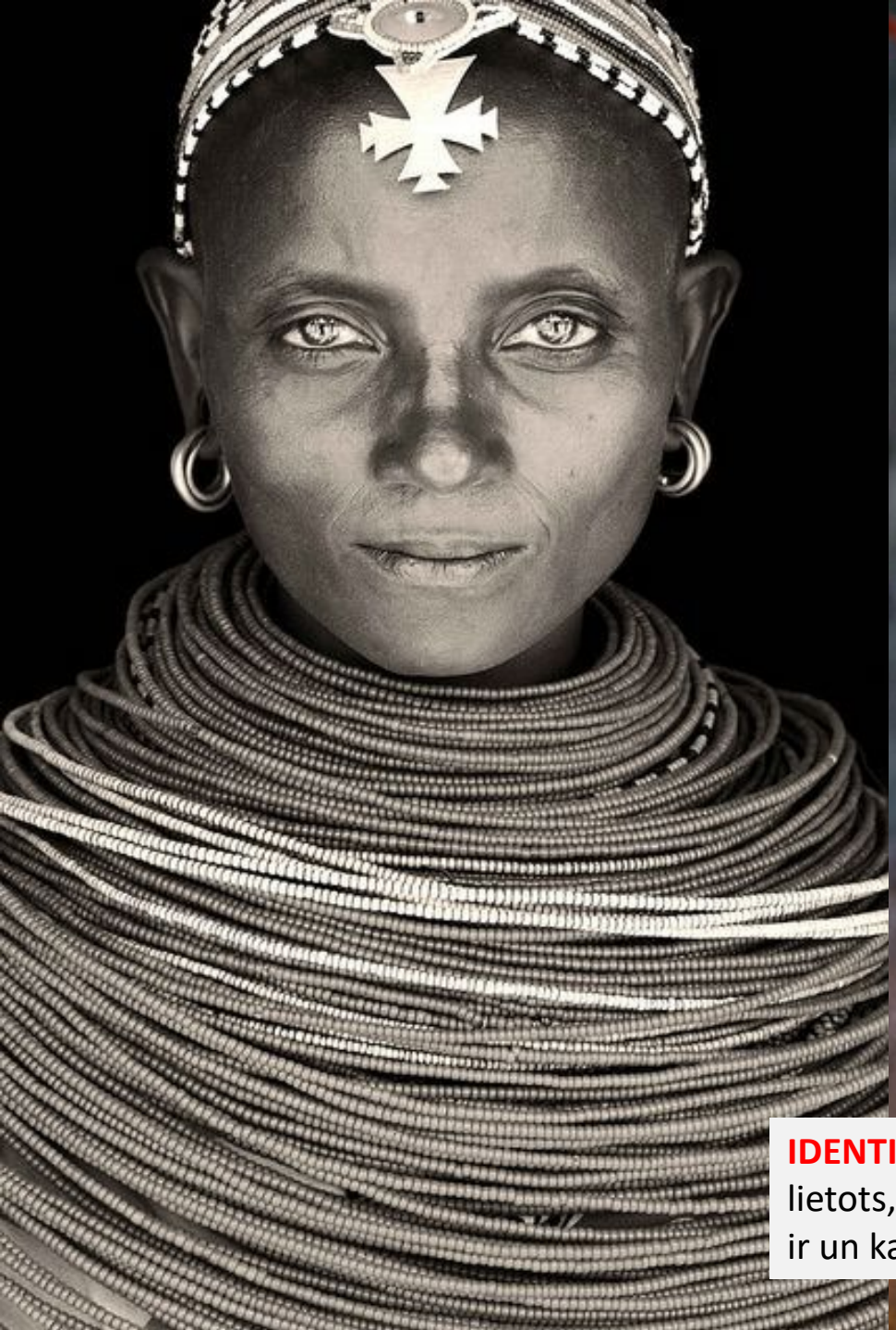
SECINĀJUMI

LITERATŪRAS SARAKSTS

IEVADS

- **Nodarbību mērķis** ir akcentēt noteiktas kultūras piederības un identitātes nozīmi mākslas attīstībā.
- **Nodarbības sasniedzamais rezultāts** – spēj orientēties un analizēt renesanses, baroka un rokoko kultūru un mākslu, un gūtās zināšanas pielietot radošajā darbā;

KULTŪRAS PIEDERĪBA UN IDENTITĀTE

IDENTITĀTE – viens no terminiem, kas definēts atšķirīgi atkarībā no konteksta, kādā tas lietots, taču, vispārīgi runājot, identitāte ir saistīta ar izpratni, kāda cilvēkiem ir par to, kas viņi ir un kas viņiem ir nozīmīgs.

Katrs cilvēks ir piederīgs pie dažādām **kultūrām** (nacionālās, tautas, reģionālās, pilsētas, lauku, jauniešu u. c.), kas nosaka viņa **identitāti**.

Identitāte un **kultūras piederība** ir saistīta ar sabiedrības vērtībām un izpaužas individuālā, kopienas, tautas un citu sabiedrības grupu dzīvesveidā.

Gan cilvēka, gan sabiedrības **identitāte** ir mainīga – to ļoti ietekmē straujais inovāciju līmenis mūsdienu sabiedrībā, piemēram, digitālās vides attīstība veido cilvēku **digitālo identitāti**. Arī globalizācijas efekti var radīt pretrunīgas izmaiņas kultūras piederībā un identitātē.

SOCIĀLĀS IDENTITĀTES

tā balstās idejā, ka cilvēki definē sevi pamatojoties uz personīgiem un sociāliem aspektiem

Etniskā identitāte

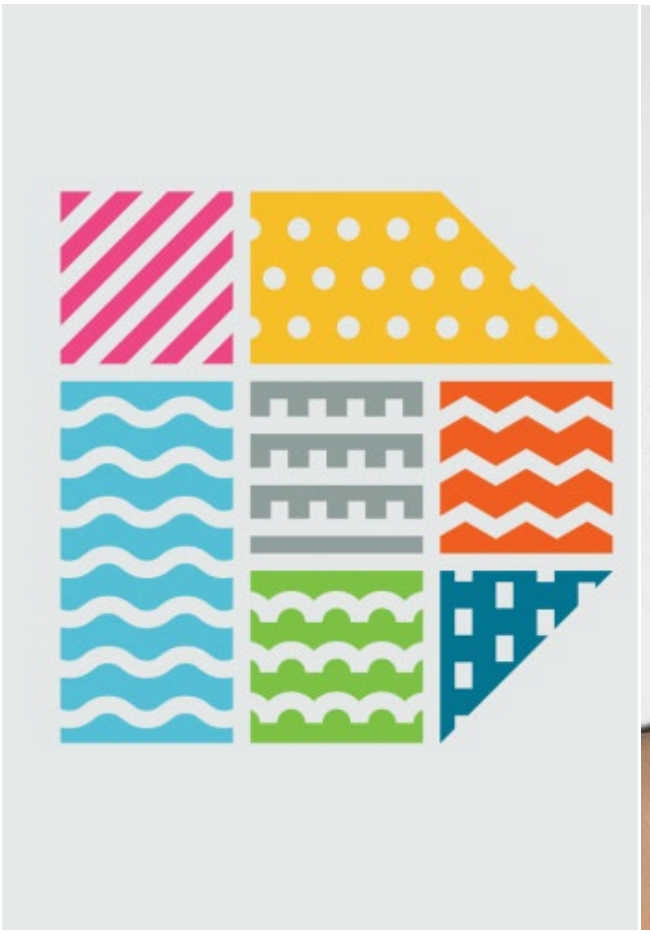
Dzimumu identitāte
Nacionālā identitāte

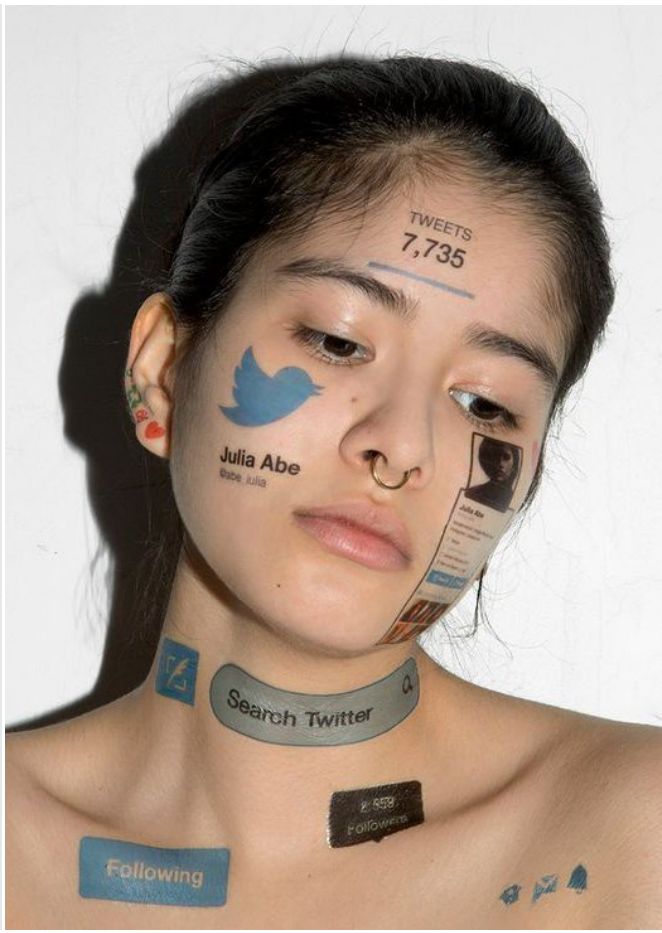
Reģionālā identitāte
Organizāciju identitāte

Personālā identitāte
Kiber\fantāziju identitāte

Latvijas iedzīvotājiem ir svarīgi apzināt, uzturēt un apliecināt **latvisku kultūrtelpu**.

Katra cilvēka un **kopienas piederības** apziņa ietver sevī toleranci un lojalitāti pret citām **kultūrām**.

KULTŪRAS IDENTITĀTE

Kultūra + identitāte = KULTŪRAS IDENTITĀTE

Tā ir:

- piederības sajūta;
- vienota kopības sajūta, kas ietver līdzīgus vai tos pašus uzskatus, intereses un dzīvesveida pamatprincipus.
- Kultūras identitāti kopā veido cilvēka rase, dzimums, vecums, dzīvesvieta, seksuālā orientācija, vēsture, reliģiskie uzskati un vērtības.

BŪTISKĀKIE JĒDZIENI

Identitāte, kultūras kopiena, piederība, digitālā identitāte, identitātes zīmols, digitālā pēda, vērtības.

SATURS UN KONTEKSTS
RENESANSE (14.–16. gs.)

- Vērtību sistēmas maiņa – **antropocentrisms**, **humānisms**
- **Antīkās kultūras** vērtību un mākslas tradīciju atdzimšana
  Eiropas kristianizācija
- Zinātniskie, tehnoloģiskie un ģeogrāfiskie atklājumi
- **Mākslas darbu saturs**: Bībeles sižeti, Jēzus un **apustuļi**, svēto dzīves, Dievmāte (Madonna), sengrieķu mītu sižeti

Mona Liza, ap 1503 – 1519
Mona Lisa (orig. Portrait of Lisa Gherardini, wife of Francesco del Giocondo)
Panelis, koks (papele), eļļa, 77 x 53 cm
Šobrīd atrodas: Luvra (*Louvre*), Parīze (Francija)
Leonardo da Vinči (1452–1519)
Leonardo da Vinc

- Katoliskās baznīcas (Romas pāvesta) un **absolūtisma** ideju slavināšana
  Kontrreformācija
- Māksla kā propaganda, varas un kontroles līdzeklis
- **Mākslas darbu saturs**: Bībeles sižeti, svēto dzīves, mistiskas atklāsmes, sengrieķu mītu tēli, piholoģiski intensīvi sižeti

Svētās Terēzes ekstāze, 1647–1652
The Ecstasy of St. Teresa
Marmors, 350 cm
Šobrīd atrodas: *Santa Maria della Vittoria,* Roma (Itālija)
Džovanni Lorenco Bernīni (1598–1680)
Gian Lorenzo Bernini

SATURS UN KONTEKSTS
ROKOKO (18. gs.)

- Aristokrātijas un **absolūtisma** ideju slavināšana
- **Hedonisms**
- Mākslas mērķis – galma un elites vajadzību apmierināšana
- **Mākslas darbu saturs**: antīko mītu sižeti (**Veneras**, **Kupidona** un **nimfu** tēli), koķetērija, aristokrātu vaļasprieki, idilliskums, **pastorāles** un **galanto svētku žanrs**, **delartiskās komēdijas** tēli
- Arhitektūrā – pilis, muižas, rezidences,
- Interjerā – **saloni**
- Mazo formu arhitektūra – lapenes, tējas namiņi, oranžērijas

Sieviete ar suni, ap 1769
A Woman with a Dog
Audekls, eļļa, 81.3 x 65.4 cm
Šobrīd atrodas: Metropoles mākslas muzejs (*The Metropolitan Museum of Art*), Ņujorka (ASV)
Žans Onorē Fragonārs (1732–1806)
Jean Honoré Fragonard

RESURSI UZDEVUMA VEIKŠANI

Stundā nepieciešamie materiāli:

mobīlais telefons;

fotoaparāts;

interneta pieslēgums;

projektors;

pierakstu klade.

ATTĒLI PĀRRUNĀM.

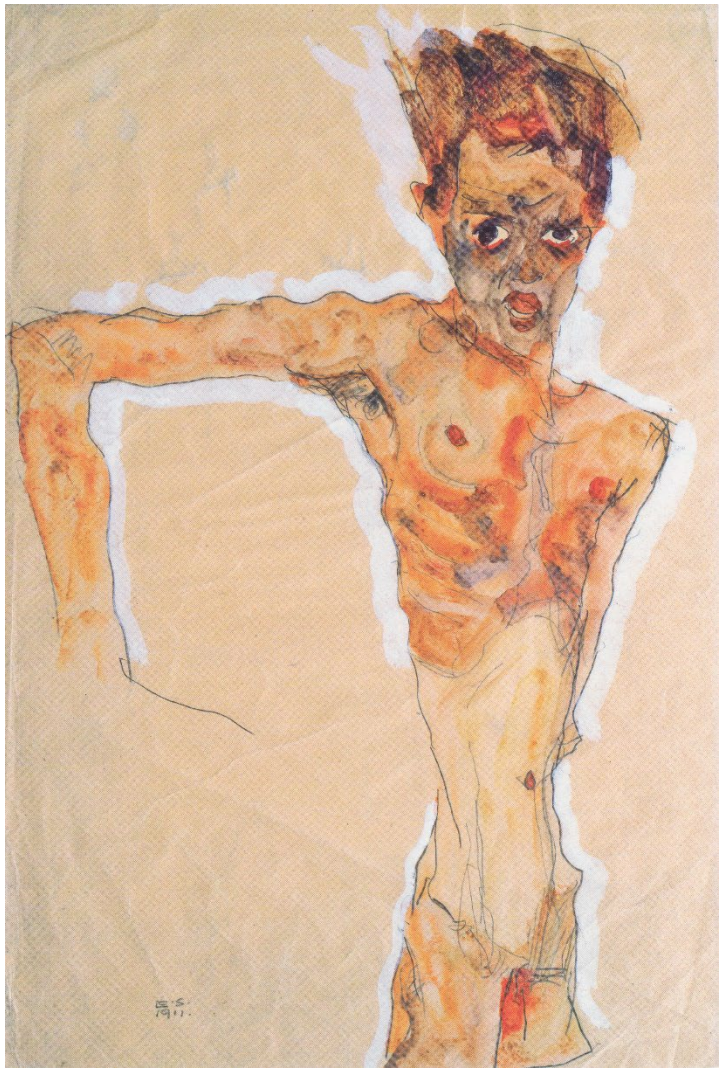
KĀ IR MAINĪJIES CILVĒKA ATVEIDOJUMS LAIKAM EJOT?

Albreht Dīrers. Pašportrets cimdos. 1498

Pauls Pīters Rūbens. Pašportrets. 1623

Egons Šīle. Pašportrets. 1910

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM.
GRUPU DRABS

- Pēc kā savā daiļradē tiecās Renesanses laika mākslinieki?
- Kādas iezīmes raksturo baroka meistarus?
- Kas veicināja Rokoko rašanos, un kādas iezīmes tam bija raksturīgas?

Grupu darbs / sadalīties grupās /katra grupa veido domu karti /argumentē ar faktiem savu viedokli
Izvēlēties vienu baroka mākslas darbu, un veikt darba apropriāciju 21. gadsimta variācijās. (Ko mākslinieks pasaka ar darbu noteiktā laikmetā, veidojot foto, izmantojot to pašu kompozīciju, kā mainās darba saturs 21.gs.)
Aprakstīt, un prezentēt.

PIEMĒRS IEDVESMAI

https://skalak.rsu.lv/foto-raksti/21gadsimta-baroks

Meitene ar pērļu auskaru" ir eļļas glezna, tās autors ir Johannes Vermērs. Gleznai bija dažādi nosaukumi, taču atpazīstama tā kļuva tieši ar šo vārdu. Mākslas darbs atrodas kādā Hāgas galerijas kolekcijā. 2006. gadā Nīderlandes tauta izvēlējās tieši "Meiteni ar pērļu auskaru" par skaistāko gleznu Nīderlandē.

Radošajā darbā glezna tika pārveidota mūsdienu fotogrāfijā, kurā galvenā varone gatavojas doties uz ballīti Vecrīgā. Taču šī meitene ir daudz atkailinātāka nekā oriģināldarba varone, un viena pērļu auskara vietā tagad ir divi. Varētu teikt, ka tas savā ziņā atspoguļo mūsdienu sabiedrības meiteņu vizuālo tēlu un to, cik ļoti ir svarīgi labi izskatīties. Saturiski gleznas autors pērļu auskaru pozicionējis kā lielu vērtību, taču mākslas darba apropriācijā mūsdienu attīstības līmenis nievājoši attiecas pret pērli, tās smilšu abrazīvajā pulējumā, izskaužot baroku ar divām 21. gadsimta pērlēm.

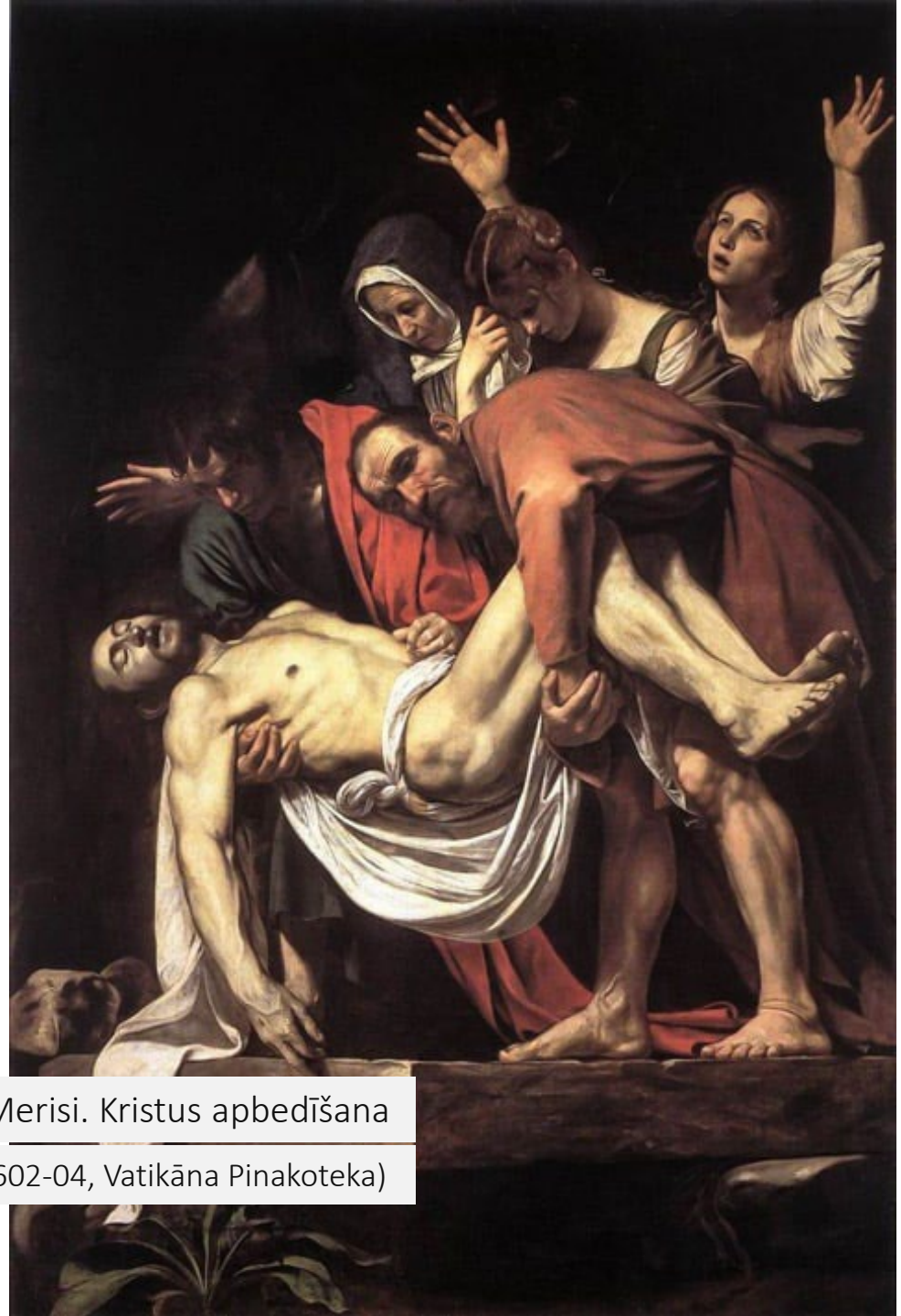
PIEMĒRS IEDVESMAI

The Cardsharps (gleznots ap 1594. gadu) ir itāļu baroka mākslinieka Mikelandželo Merisi da Karavadžo glezna. The Cardsharps spēlētāji iesaistās primero, pokera priekšteča, spēlē. Kreisajā pusē esošajās kartēs ir iegrauzts krāpnieks, nezinot, ka vecāks kāršu signāls par savu līdzdalībnieku signalizē ar paceltu, cimdotu roku (ar pirkstu galiem atsegtu, labāk, lai justos kā iezīmētas kārtis). Labajā pusē jaunais krāpnieks ar nepacietību skatās uz zēnu un sniedzas aiz muguras, lai no biksēm izvilktu slēptu kārti. Karavadžo šo tēmu ir traktējis nevis kā netikuma karikatūru, bet gan kā novatorisku pieeju, kur žesta un skatiena mijiedarbība izsauc maldināšanas un zaudētās nevainības drāmu.

Atveidojot šo gleznu, parādām savdabīgu salīdzinājumu - parastās papīra kārtis nomaina digitāla telefona aplikācija.

https://skalak.rsu.lv/foto-raksti/21gadsimta-baroks

REFLEKSIJA/
Darba rezultāts

Mikelandželo da Merisi. Kristus apbedīšana

(1602-04, Vatikāna Pinakoteka)

Jans Stīns. Precēts pāris.

SECINĀJUMI

Pēc veiksmīgi izveidotas attēla interpretācijas un literatūras izpētes, skolēnam rodas lielāka izpratne par kultūras piederību un identitāti un vērtībām telpā un mākslā, kas ļauj veiksmīgāk orientēties noteiktos mākslas virzienos un spēt salīdzināt tos. Un gūtās zināšanas pielietot arī turpmāk mācību procesā.

IESPĒJAMĀ SASAISTE AR CITIEM MĀCĪBU PRIEKŠMETIEM

Vēsture un sociālās zinātnes I, Literatūra I , profesionālo priekšmetu bloks (fotogrāfija)

LITERATŪRAS SARAKSTS

1. Mākslas pamati. Rietumu mākslas vēsture. Jāņa Rozes apgāds, 2022 Rīga.
2. https://view.genially.com/62ecdac68f1b830019495251
3. https://twistedsifter.com/2020/04/people-stuck-at-home-are-recreating-famous-paintings-and-its-awesome/
4. https://skalak.rsu.lv/foto-raksti/21gadsimta-baroks